

תכנית סיוע לעיריית נוף הגליל להתמודדות עם פגעי השריפות

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, לאור נסיבותיהן של השריפות שפרצו ביום 9 באוקטובר 2020 (להלן: "השריפה") בעיר נוף הגליל (להלן: "הרשות המקומית"), אשר גרמו לפינוי של אלפי תושבים ולנזקים למבנים ולתשתיות ציבוריות, והמגבילים את חזרת חלק מהתושבים לבתיהם, ובמטרה לסייע לרשות המקומית במתן מענה מידי ותכוף להוצאות דחופות ומיידיות בשל השריפה, ולהחזרת מצב התשתיות הציבוריות לקדמותן, לפעול כדלקמן:

1. להנחות את משרד הפנים להקצות תקציב של עד 21 מלש"ח בשנת 2020, מהם 2.25 מלש"ח מזומן ו-18.75 בהרשאה להתחייב, לסיוע מידי במימון הוצאות חירום דחופות ומיידיות של הרשות המקומית, לצורך התמודדות עם השריפה, להחזרת מצב התשתיות הציבוריות לקדמותן ולהוצאות הרשות המקומית בגין שהות התושבים שפוננו מחוץ לביתם בשל נזקי השריפה, וזאת בהתאם לקריטריונים ולכללי בקרה שיקבעו לעניין זה. מימון ההוצאות שבוצעו יהיה מיום קרות השריפה ואילך.
2. להנחות את משרד הפנים להקצות תקציב של עד 4 מלש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2020 לפעולות להקמת קווי חיץ, בהתאם להנחיות הרשות הארצית לכבאות והצלה.
3. לצורך יישום סעיפים 1 ו-2 לעיל, יועברו למשרד הפנים תקציבים בשנת 2020 בהתאם למקורות כמפורט בטבלה:

המשרד	תקציב (מלש"ח)
האוצר	5
הבריאות	1.5
החינוך	3.5
הכלכלה והתעשייה	1
הגנת הסביבה	0.5
שיתוף פעולה אזורי	1.4
ההשכלה הגבוהה והמשלימה	1
ביטחון הפנים	1
תיירות	50.
הדיגיטל הלאומי	3
התחבורה	4
הבינוי והשיכון	1
חיזוק וקידום קהילתי	1
שירותי דת	0.1
עלייה וקליטה	0.5
סה"כ	25

4. הסיוע בגין שהות התושבים, שפנו מחוץ לביתם בשל נזקי השריפה, יינתן לתקופה של עד 14 יום.
5. ככל שהסכומים שיוצאו בפועל על ידי הרשות המקומית יפחתו מאמדת הסכומים המרבי שעמדו בבסיס התקציבים המפורטים בסעיף 1 יופחת הסיוע הממשלתי כאמור באותו סעיף בהתאם.
6. ככל שיחולו שינויים בפרטי השימושים התקציביים שסוכמו בין משרדי הפנים והאוצר, והכל למטרות המנויות בסעיפים 1 ו-2, הדבר יעשה בתיאום עם משרד האוצר.
7. אין בהחלטה זו כדי לגרוע מאחריותם של גורמים שלישיים, לרבות חברות ביטוח, לפיצוי נזקי השריפה על פי כל דין או הסכם ומובהר שחרשות המקומית תידרש למצות זכויותיה מולם, וכי כל סכום שיתקבל בהתאם להחלטה זו יוחזר על ידה למדינה, ככל שהניזוקים זכאים לקבלו מגורם שלישי אחר על פי כל דין והסכם.
8. ככל שיימצא שהנזקים או חלקם מזכים בפיצויים לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, לא יינתן כפל סיוע מהקרן והוראות סעיף 7 להחלטה זו יחולו גם בעניין זה.
9. הממשלה רושמת לפנייה את הודעת שר האנרגיה כי המשרד יפעל במסגרת סמכותו על פי דין על מנת לוודא ביצוע תיקון ושיקום תשתיות האנרגיה שנפגעו בשריפה בהקדם האפשרי.
10. עד לאישורו בכנסת של תקציב מדינה לשנת 2020, ביצוע התקציב לפי החלטה זו כפופה להוראות סעיף 33 לחוק יסוד: משק המדינה ולהוראות סעיף 49 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה.

דברי הסבר

ביום 9 באוקטובר 2020 פרצה שריפה אשר גרמה לנזקים למבנים, לתשתיות ולשטחים ציבוריים ברחבי העיר נוף הגליל, באופן שהצריך פינוי מידי של חלק מהתושבים ביישוב והעברתם למגורים זמניים. נכון למועד כתיבת החלטה זו, מצבם של חלק מהבתים שנפגעו אינו מאפשר חזרה אליהם, וטרם הובהרו די צרכם נתונים הנוגעים למאפייני השריפה, ובהתאם לכך, לתמונת המצב הביטוחית.

מחוות דעת שהועברה על ידי משרד הפנים, עולה כי מגל השריפות שאירע ב-9 באוקטובר 2020 נפגעו תשתיות במרחב הציבורי במספר רשויות מקומיות, כאשר מביניהן נפגעה העיר נוף הגליל באופן המשמעותי ביותר ובפער ניכר משאר הרשויות שנבדקו, הן בשל היקף נזקי התשתית, הפגיעה ברכוש ופינוי התושבים לבתי מלון. נכון למועד כתיבת ההחלטה, ממוקדת עיריית נוף הגליל בהחזרת המצב לקדמותו לפני השריפה, ומטפלת בעיקר במפגעי בטיחות, ניקיון נזקי השריפות ומתן מענה למשפחות המפונות שנותרו ללא קורת גג. בהתאם לחוות הדעת, לרשות המקומית נוף הגליל אין יכולת לתקן ולטפל בנזקים, במפגעים ובאוכלוסייה המפונה לטובת החזרת המצב לקדמותו, ללא הסיוע הממשלתי הנדרש, בהשוואה לשאר הרשויות בהן אירעו שריפות.

נוף הגליל מסווגת באשכול סוציאקונומי 5 ומוגדרת כרשות המקבלת מענק איזון. לרשות יש גרעון מצטבר בסך 20,619 אלש"ח המהווה כ- 8% מתקציב הרשות. עד לפני כשנתיים חצי היתה נוף הגליל רשות עם חשב מלווה מטעם משרד הפנים ועם תוכנית התייעלות. הרשות נמצאת באיזון גבולי בשנים האחרונות וכל הוצאה חריגה עלולה לגרור את הרשות לגרעון שוטף וזאת בשל האיזון הגבולי. החציון הראשון של שנת 2020 הסתיים בגרעון שוטף בסך 1,795 אלש"ח, שככל הנראה נובע ממשבר הקורונה. כל הנתונים הנ"ל מצביעים על רשות מקומית, המתקשה להתגבר על ארועים בלתי שגרתיים המחייבים הוצאה כספית חריגה, כמו השריפה האחרונה, ללא סיוע חיצוני של הממשלה.

רשות נוספת בה אירע אירוע שריפה, בו נדרש פינוי וטיפול באוכלוסייה, היא המועצה האזורית מטה בנימין. הנזק במטה בנימין נאמד בעשירית מעלות הנזק בנוף הגליל. כמו כן, בבדיקה של משרד הפנים מול מועצת מטה בנימין, עלה כי אין צורך בסיוע המדינה בגין אירוע זה.

לאור הנסיבות הללו, ועד שתתקבל תמונה מלאה על נסיבות השריפות, אחריות של גורמים שונים לשריפות ו/או לפיצויים בגינם ותמונת המצב הביטוחית המלאה, מוצע לתת תקצוב למימון הוצאות דחופות לצורך התמודדות עם השריפה, בגין שהות התושבים מחוץ לביתם ולהחזרת מצב התשתיות הציבוריות לקדמותן.

הסכומים המצוינים בסעיפים 1 ו-2 מבוססים על רשימת פעולות שנבחנו ואושרו על ידי משרדי האוצר והפנים, וככל שיתעורר הצורך בשינויים בהם, הדבר יעשה לפי סעיף 6, ובכל מקרה התשלום בפועל כפוף לאמור בסעיף 5.

לעניין סעיף 2, מוצע כי נוסף לעבודות לשיקום התשתיות הציבוריות, עבודות אשר מיועדות לכלול גם פעולות לשיקום היער, יוקצה תקציב גם להקמת קווי חיץ, פעילות שהיא מניעתית

באופייה ונועדה להפחית את הסיכון מפני שריפות עתידיות. קווי חיץ למניעת שריפות נדרשים במקומות רבים בארץ, ובהיקף ניכר, לאותה תכלית מניעתית שלה הם מתבקשים כעת ומבוצעת עבודת מטה ממשלתית בנושא. יודגש כי על פי תחשיב שנערך על-ידי הרשות המקומית, ואושר ע"י אגף התקציבים במשרד האוצר, החיסכון הצפוי מביצוע קווי חיץ, במקביל לביצוע שיקום היער שנשרף, הינו משמעותי, לעומת עלות הפרויקטים, ככל שהיו מבצעים אותם לחוד. מעבר לכך, בהתאם למידע שנמסר ע"י גורמי המקצוע, ביצוע קווי חיץ לאחר שריפה הוא גם פשוט יותר וחסכוני יותר. לאור כך, מוצע כי לצד פעולות השיקום תבוצענה גם הפעולות להקמת קווי חיץ.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

תקציב

כמפורט בהחלטה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הפנים - תומך
שר ההשכלה הגבוהה והמשלימה - תומך
שר הבריאות - תומך
שר החינוך - תומך
השרה להגנת הסביבה - תומכת
השר לשיתוף פעולה אזורי - תומך
שר הכלכלה והתעשייה - תומך
השר לביטחון הפנים - תומך
שרת התיירות - תומכת
שר הדיגיטל הלאומי - תומך
שרת התחבורה - תומכת
שר הבינוי והשיכון - תומך
השרה לחיזוק וקידום חברתי - תומכת
השר לשירותי דת - תומך
שרת העלייה והקליטה - תומכת

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת

סיווגים

01 ביצועי [REDACTED]

02 חברה וכלכלה [REDACTED]

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי שר האוצר
ועל ידי שר הכלכלה והתעשייה

כ"ז בתשרי התשפ"א
15 באוקטובר 2020

היועצת המשפטית

ירושלים, כ"ז תשרי, התשפ"א

15 באוקטובר, 2020

סימוכין: 2073704930

חוות דעת משפטית הנלווית להצעה להחלטת ממשלה

נושא הצעת ההחלטה: תכנית סיוע לעיריית נוף הגליל להתמודדות עם פגעי השריפות

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. כאמור בהצעת ההחלטה ובדברי החסבר לה, ביום 9 באוקטובר, 2020 פרצו שריפות בעיר נוף הגליל, אשר גרמו לפינוי של אלפי תושבים ולנזקים למבנים ולתשתיות ציבוריות, והמגבילים את חזרת חלק מהתושבים לבתיהם. על רקע הנסיבות האמורות, ובמטרה לסייע לרשות המקומית במתן מענה מיידי ותכופ להוצאות דחופות ומידיות בשל השריפה, ולהחזרת מצב התשתיות הציבוריות לקדמותן, מוצע להעמיד לה סיוע כמפורט בהצעה. בהתאם למוצע הסיוע יינתן לטובת החזרת מצב התשתיות הציבוריות לקדמותן ושיקומן, ולהוצאות הרשות המקומית בגין שחזת התושבים שפוננו מחוץ לביתם בשל נזקי השריפה (לפרק זמן של עד 14 יום), וזאת בהתאם לקריטריונים ולכללי בקרה שיקבעו לעניין זה. ובכל מקרה בגין הוצאות שהוציאה הרשות המקומית בפועל בלבד, ובכפוף לחסדרים המפורטים בהצעה. בנוסף מוצע לתת סיוע לטובת הקמת קווי חיץ למניעת התפשטות דלקות בעתיד.
2. ההצעה מבוססת על השיקולים המקצועיים המיוחדים את העיר נוף הגליל. כפי שמפורט בדברי החסבר להצעה, בתאריך האמור ארע גל שריפות במקומות שונים בארץ. מחוות דעת שהועברה על ידי משרד הפנים, עולה כי מגל השריפות האמור נפגעו תשתיות במרחב הציבורי במספר רשויות מקומיות, כאשר מביניהן נפגעה העיר נוף הגליל באופן המשמעותי ביותר ובפער ניכר משאר הרשויות שנבדקו, הן בשל חיקף נזקי התשתית, הפגיעה ברכוש ופינוי התושבים לבתי מלון, והן בכל הנוגע ליכולתה של הרשות להתמודד עם הנזקים בעצמה. עוד עולה מחוות הדעת כי נכון למועד כתיבת ההחלטה, ממוקדת עיריית נוף הגליל בהחזרת המצב לקדמותו לפני השריפה, ומטפלת בעיקר במפגעי בטיחות, ניקיון נזקי השריפות ומתן מענה למשפחות המפונות שנותרו ללא קורת גג. בהתאם לחוות הדעת, ובשים לב גם למצבה הפיננסי של הרשות המקומית נוף הגליל, אין לה יכולת לתקן ולטפל בנזקים, במפגעים ובאבדן הסייג המפונה לטובת החזרת המצב לקדמותו, ללא הסיוע הממשלתי הנדרש. כאמור לעיל, ההצעה כוללת גם סיוע לטובת הקמת קווי חיץ, ורכיב זה, בשונה מיתר רכיבי ההצעה, הוא בעל היבט מניעתי, צופה פני עתיד, עניין אליו נתייחס להלן.
3. יישום ההחלטה יעשה בהתאם להוראות כל דין החל על העניין. במסגרת זו עד לאישורו בכנסת של תקציב המדינה לשנת 2020, חקצאת תקציבים לפי הצעת ההחלטה כפופה להוראות סעיף 33 לחוק יסוד: משק המדינה ולהוראות סעיף 49 לחוק יסודות התקציב, ולהוראות התכ"ס הרלוונטיות לעניין.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי מתוונם:

כאמור לעיל, הסיוע המוצע כולל גם תקציב לטובת הקמת קווי חיץ, ורכיב זה, בשונה מיתר רכיבי ההצעה, הוא בעל היבט מניעתי, הצופה פני עתיד. קווי חיץ למניעת שריפות נדרשים במקומות רבים בארץ, ובהיקף ניכר, לאותה מטרה מניעתית שבה הם מתבקשים כעת. ומבוצעת עבודת מטה ממשלתית בנושא.

כפי שעולה מדברי החסבר להצעה, הטעם למתן סיוע למטרה זו לנוף הגליל נובע מכך שמשעה שהממשלה מקצה תקציבים ממשלתיים לשיקום היער לרבות נטיעת צמחיה מחדש, יהיה נכון גם מבחינת היעילות ולאור החיסכון הכספי המשמעותי הצפוי, לבצע את החשקעה הנדרשת לטובת הקמת אזורי חיץ לצד פעולות שיקום היער. בנסיבות אלו, ועל אף הקושי הנובע ממתן סיוע למטרה מניעתית, שאינה בגדר השבת המצב לקדמותו, לרשות מקומית מסוימת, נראה כי אין מניעה משפטית לכך. יובהר כי ככל שיובאו לפני הממשלה בעתיד מקרים דומים שבהם יוחלט לתת סיוע מיוחד לשיקום נזקי שריפה, יהיה מקום לבחון את הדברים באופן שוויוני בכל הנוגע למתן המענה המניעתי בד בבד עם השבת המצב לקדמותו.

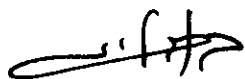
עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ללשכות המשפטיות של המשרדים הרלוונטיים. הערות הלשכה המשפטית של משרד הפנים הוטמעו בנוסח והיא מסרה כי אין לה הערות להצעה בהיבטים המשפטיים. לא התקבלו הערות נוספות בהיבטים המשפטיים.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לאור כל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

חוות דעת זו מתואמת עם הלשכה המשפטית במשרד האוצר.

יעל כהן, עו"ד

סגנית בכירה ליועצת המשפטית